

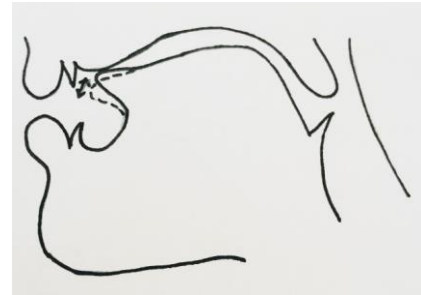
R-äänteen harjoitteluohjeet

OSA II

R-äänteen muodostaminen

R äänntyy yläetuhampaiden takana, samassa paikassa kuin D-äänne. Kielen kärki lyö leveänä ja vähän kuppimaisena hammasvalliin, ja ulos virtaava ilma saa kielenkärjen tärisemään. R-äännettä tuottaessa hampaat ovat hieman raollaan.

R-äänteen perusedellytyksenä on kielen lihasten riittävä hallinta, minkä vuoksi kielen ja suun motoriikan harjoitukset ovat tärkeitä.

D on hyvä apukeino R-äänteen etsimiseen, koska se äänntyy samassa paikassa kuin R ja kieli on samanlaisessa kuppimaisessa asennossa kuin R:ssä. D harjoittaa kielenkärjen liikettä R:n oikealle paikalle. Kun D-äännettä pompottelee, kieli tulee nopeaksi ja taitavaksi.

Opettele ensin napakka D. Huomaa selvä ero D- ja T-äänteiden välillä. T-äänteessä kieli koskettaa yläetuhampaita, D-äänteessä kieli on taempana.

Harjoittelun vaiheet:

1. Lisätään tietoisuutta kielen liikkeistä suujumpalla
2. D-harjoituksia
3. R-täryn etsiminen ja vahvistaminen
4. R:n käyttäminen harjoittelutilanteessa
5. R:n käyttäminen spontaanissa puheessa

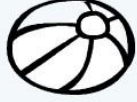

Yleiset harjoitteluohjeet:

- Harjoituksia on hyvä tehdä päivittäin, noin 5–10 minuuttia kerrallaan.
- Harjoittelun tulee olla mukavaa: aikuinen ja lapsi tekevät harjoituksia yhdessä.
- Aikuinen näyttää oikeaa mallia.
- Harjoittelussa voi käyttää peiliä apuna. Se voi auttaa lasta hahmottamaan kielen oikean paikan.
- Aikuisen tukea ja apua tarvitaan paljon. Rohkaiseminen ja onnistumisen elämykset kannustavat lasta yrittämään. Jos lapsi innostuu asiasta, hän jaksaa harjoitella ja saavuttaa tuloksia.
- Joitakin lapsia voi innostaa harjoittelutaulukko, johon merkitään harjoittelukerrat (ks. sivu 2).
- Lapsen puhetta ei saa korjata jatkuvasti. Puheeseen kiinnitetään huomiota vain harjoittelutuokiossa tai sovittuina hetkinä.

Harjoitteluun ei saa pakottaa, eikä väsyneenä kannata harjoitella. Jos lapsi ei ole vielä kiinnostunut harjoittelusta, kannattaa asiaan palata myöhemmin. Otollisin ikä R-äänteen harjoitteluun on 5–6-vuotiaana.

Mukavia harjoitteluhetkiä!

Harjoittelutaulukko: Väritä kuva, kun olet tehnyt päivän harjoitukset!

Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
						
						
						
						
						

Puheterapia, Eksote 2016

R-PORTAAT:

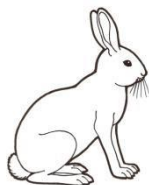
Kulje portaita kohti rubiinia ja R-äännettä. Voit piirtää itsesi tai pupun rappusille siihen kohtaan, missä olet harjoittelussa .

osaan tuottaa kielenkärkitäryä apuäänteen (D) kanssa (DRRR)

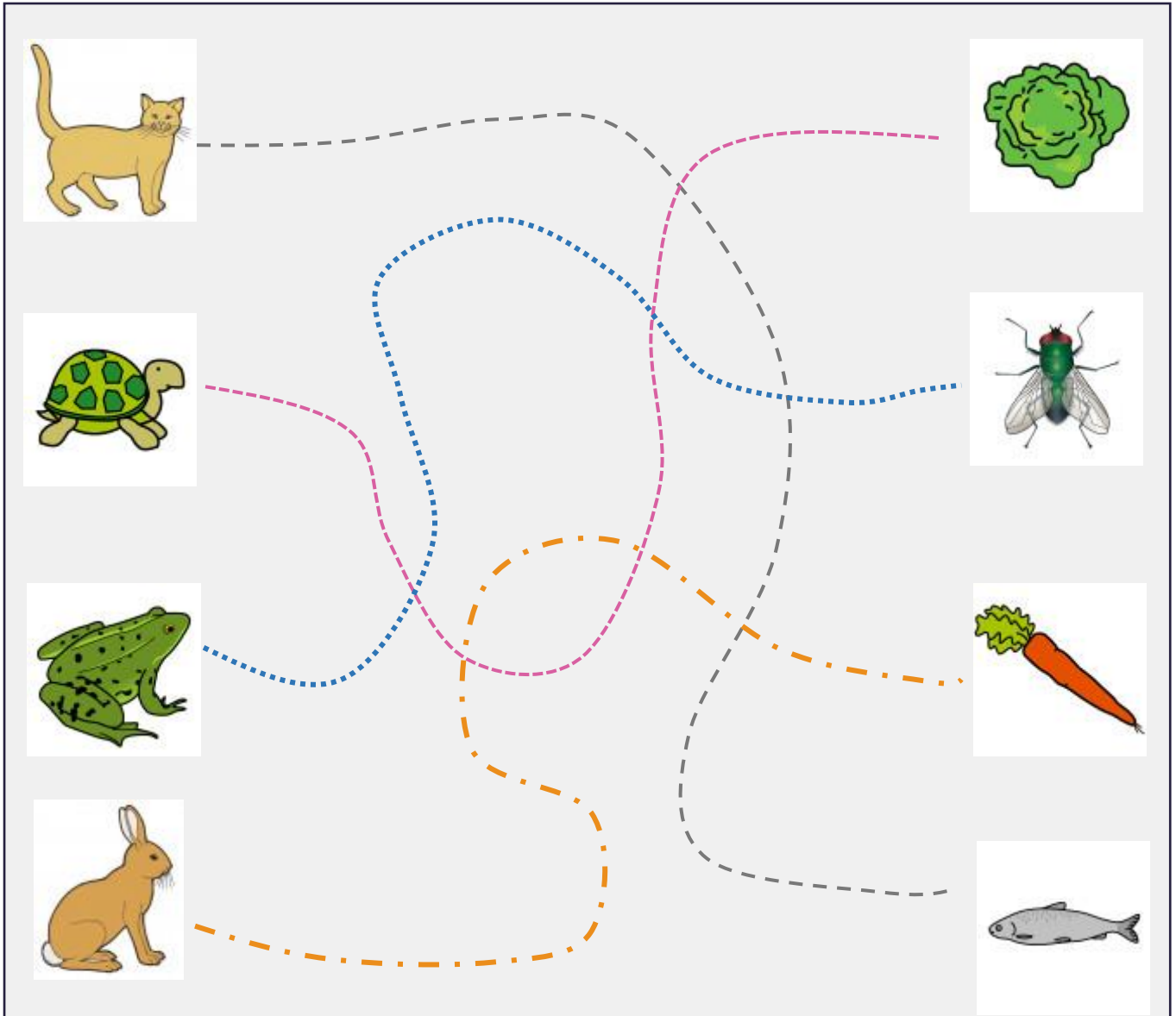
osaan tuottaa D-äänteen sanoissa (KOIRA -> KOIDA)

osaan tehdä eron T- ja D-äänteiden välille

Osaan tehdä eron T- ja D-äänteiden välille

R:n oikeaa ääntymispaikkaa voidaan harjoitella D:n avulla. D-harjoituksilla kieli oppii R:n täryyn tarvittavan nopean liikkeen. Napakka D on hyvä laukaisuääni R:n täryn syntymiselle. Huomaa ero D:n ja T:n välillä.

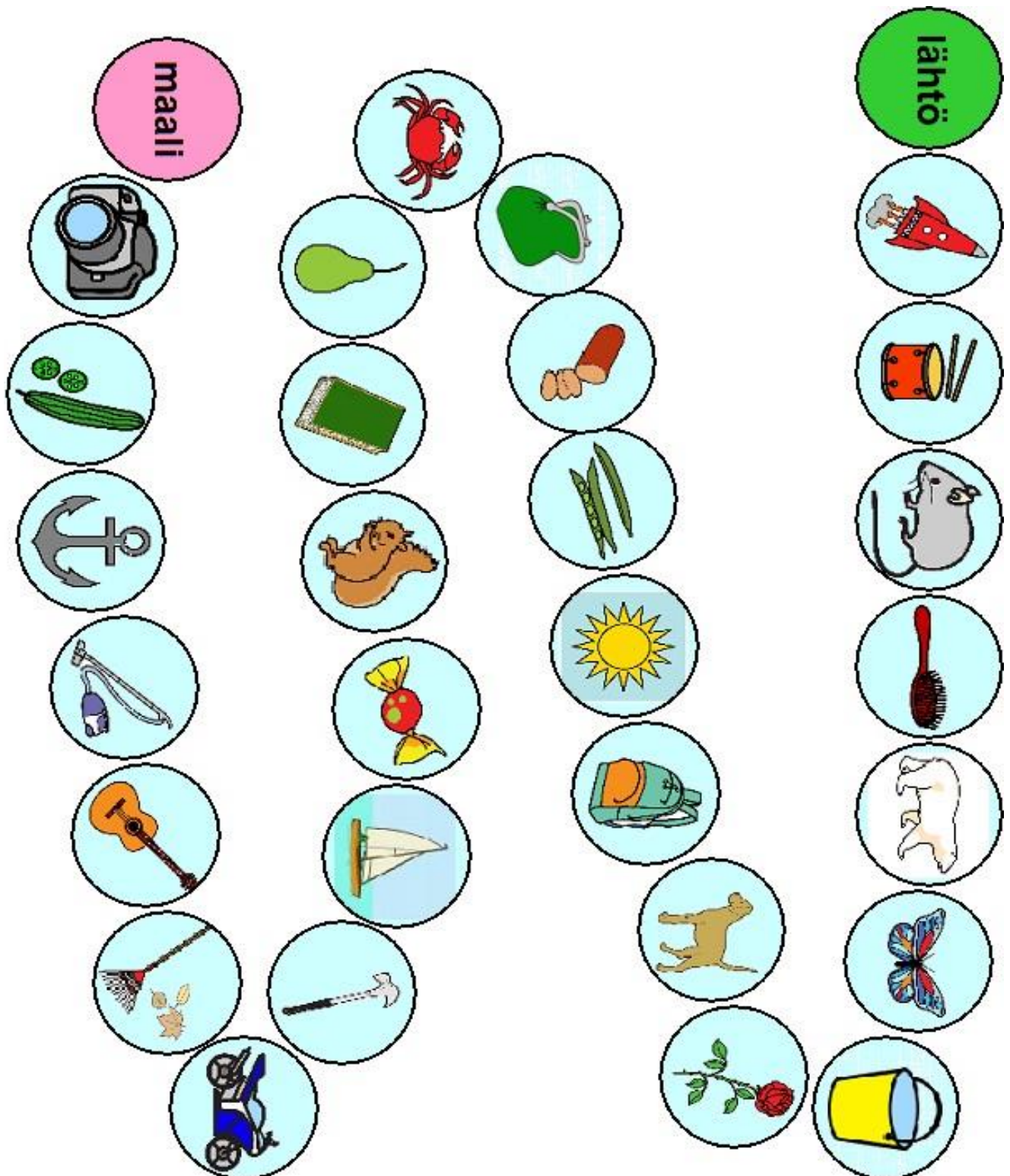
TA – DA	tadaa	ta-datta-datta-daa
TE – DE	tedee	te-dette-dette-dee
TI – DI	tidii	ti-ditti-ditti-dii
TO – DO	todoo	to-dotto-dotto-doo
TU – DU	tuduu	tu-duttu-duttu-duu
TY – DY	tydyy	ty-dytty-dytty-dyy
TÖ – DÖ	tödöö	tö-döttö-döttö-döö
TÄ – DÄ	tädää	tä-dättä-dättä-dää

TARKISTA, että hampaiden väliin jää rako eikä leuka liiku, vain kieli tekee töitä.

Osaan tuottaa D-äänten sanoissa

D-peli, R-peli: pelaa peliä korvaamalla R D-äänteellä (esim. Raketti = Daketti, hiiRi = hiiDi).

D-sanoja voi myös pomotella (esim. Duusu: dun dun duusu, Koida: kodo kodo koida, KuDkku: kudu kudu kudkku, daa daa dapu) tai tavuttaa (esim. au-din-ko, ank-ku-di, o-da-va). Toistakaa vain sanoja, joissa D onnistuu hyvin R:n paikalla!

Osaan tuottaa kielenkärkitäryä apuäänteen (D) kanssa (DRRR)

Painokkaissa DN – DN – DN –harjoituksissa haetaan voimaa R:n tärylle.

Huomaa: EI ”den – den”, vaan ”dn – dn- dn”.

Kun kielen kärki irtoaa täryyn, yritä saada täry kevyeksi, irtonaiseksi ja pitkäksi:

DN – DN – DRN – DRN – DRRRRRRRR

Kuuntele tarkasti, että täry tapahtuu kielen kärjessä: EI poskessa tai kurkussa. Jos olet epävarma täryn sijainnista, niin älkää jatkako harjoituksia. Väärin harjoittelemalla vahvistetaan virheellistä tapaa.

Joskus R-täry on helpompi löytää **selällään maaten**. Hartioiden alle voi lisäksi laittaa tyynyn, jolloin pää kääntyy hieman takakenoon asentoon ja kielen kärki rentoutuu.

DN - DN - DN - DN - DN

DRN – DRN – DRN – DRN – DRN

DRN - DRRRRRRRRRRRRRRRRRN

Aja autorataa DN-tavulla tai R-täryllä:

